

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER

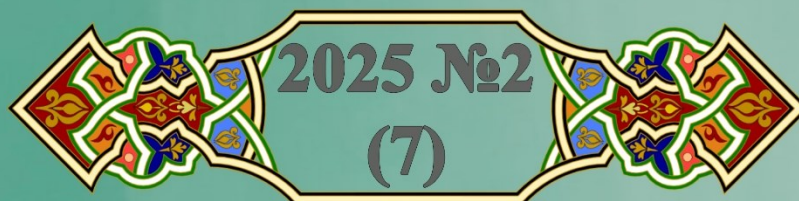
p-ISSN 2992-9229

e-ISSN 3060-5318

TURKOLOGIK TADQIQOTLAR

Xalqaro ilmiy jurnal

SAMARQAND – 2025

p-ISSN 2992-9229

e-ISSN 3060-5318

TURKOLOGIK TADQIQOTLAR

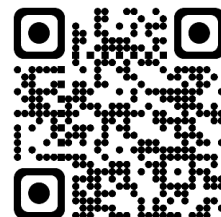
XALQARO ILMIY JURNALI

“TURKOLOGICAL RESEARCH” INTERNATIONAL SCIENTIFIC
JOURNAL

ULUSLARARASI “TÜRKOLÖJİ ARAŞTIRMALARI” DERGİSİ
МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ”

Jurnal rasmiy sayti: <https://turkologiya.samdu.uz/>

SAMARQAND – 2025

“TURKOLOGIK TADQIQOTLAR” XALQARO ILMIY JURNALI

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL “TURKOLOGICAL RESEARCH”
ULUSLARARASI “TÜRKOLÖJİ ARAŞTIRMALARI” BİLİMSEL DERGİSİ
МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ”

Bosh muharrir:

Bosh muharrir o‘rinbosari:

Juliboy ELTAZAROV

f.f.d., professor (O‘zbekiston)

Roxila RUZMANOVA

f.f.n., dotsent (O‘zbekiston)

TAHRIRIYAT KENGASHI:

Rustam XALMURADOV – t.f.d., professor,
Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat
universiteti rektori (O‘zbekiston);

Hakim XUSHVAQTOV – f-m.f.d., professor,
Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat
universiteti ilmiy ishlar va innovatsiyalar
bo‘yicha prorektori (O‘zbekiston);

Akmal AHATOV – t.f.d., professor,
Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat
universiteti xalqaro hamkorlik bo‘yicha
prorektori (O‘zbekiston);

Muslihiddin MUHIDDINOV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Ibodulla MIRZAYEV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Shuhrat SIROJIDDINOV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Suyun KARIMOV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Murodqosim ABDIYEV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Azamat PARDAYEV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Musa YULDASHEV – f.f.n., professor
(O‘zbekiston);

Dilfuza DJURAKULOVA – t.f.n., professor
(O‘zbekiston);

Aftondil ERKINOV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Hotam UMUROV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Qosimjon SODIQOV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Muhabbat QURBONOVA – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Mardon BOLTAYEV – dotsent (O‘zbekiston);

Ali AKAR – f.f.d., professor (Turkiya);

Abdusalam ARVAS – f.f.d., professor (Turkiya);

Funda TOPRAK – f.f.d., professor (Turkiya);

Musa Shamil YUKSEL – f.f.d., professor (Turkiya);

Temur KOJAO‘G‘LI – f.f.d., professor (AQSH);

Hayrunnisa ALAN – f.f.d., professor (Turkiya);

Varis CHAKAN – f.f.d., professor (Turkiya);

Almaz ULVI – f.f.d., professor (Ozarbayjon);

Emrah YILMAZ – Phd, dotsent (Turkiya);

Foziljon SHUKUROV – Phd, dotsent (O‘zbekiston);

Dilshod XURSANOV – Phd, dotsent (O‘zbekiston);

Shahnoza XUSHMURODOVA – DSc, professor
(O‘zbekiston);

Dinara ISLAMOVA – Phd, dotsent (O‘zbekiston);

Feruza JUMANIYAZOVA – Phd, dotsent
(O‘zbekiston);

Istoda RASULOVA – Phd, dotsent (O‘zbekiston);

Feruza MANUKYAN – Phd (O‘zbekiston);

Mas’ul muharrir: **PhD, dotsent Zokir
BAYNAZAROV** (O‘zbekiston);

Texnik xodim: **Raxmatulla SHOKIROV**
(O‘zbekiston).

“TURKOLOGIK TADQIQOTLAR” XALQARO ILMIY JURNALI

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL OF “TURKOLOGICAL RESEARCH”

ULUSLARARASI “TÜRKOLÖJİ ARAŞTIRMALARI” BİLİMSEL DERGİSİ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ”

Главный редактор:

Жулибой ЭЛТАЗАРОВ
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Заместитель главного редактора:

Рохила РУЗМАНОВА
к.ф.н., доцент (Узбекистан)

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Рустам ХАЛМУРАДОВ – д.т.н., профессор,
ректор Самаркандского государственного
университета имени Ш.Рашидова
(Узбекистан);

Хаким ХУШВАКТОВ – д.ф.-м.н., профессор,
проректор по научной работе и инновациям
Самаркандского государственного
университета имени Ш.Рашидова
(Узбекистан);

Акмал АХАТОВ – д.т.н., профессор,
проректор по международному
сотрудничеству Самаркандского
государственного университета имени
Ш.Рашидова (Узбекистан);

Муслихиддин МУХИДДИНОВ – д.ф.н.,
профессор (Узбекистан);

Ибодулла МИРЗАЕВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Шухрат СИРОЖИДДИНОВ – д.ф.н.,
профессор (Узбекистан);

Суюн КАРИМОВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Муродкасым АБДИЕВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Азамат ПАРДАЕВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Муса ЮЛДАШЕВ – к.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Дилфуза ДЖУРАКУЛОВА – к.и.н., доцент
(Узбекистан);

Афтондил ЭРКИНОВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Касимжон СОДИКОВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Хотам УМУРОВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Мухаббат КУРБАНОВА – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Мардон БОЛТАЕВ – доцент (Узбекистан);

Али АКАР – д.ф.н., профессор (Турция);

Абдуселам АРВАС – д.ф.н., профессор (Турция);

Фунда ТОПРАК – д.ф.н., профессор (Турция);

Муса Шамиль ЮКСЕЛЬ – д.ф.н., профессор
(Турция);

Темур КОДЖАОГЛУ – д.ф.н., профессор
(США);

Хайрунниса АЛАН – д.ф.н., профессор (Турция);

Варис ЧАКАН – д.ф.н., профессор (Турция);

Алмаз УЛЬВИ – д.ф.н., профессор
(Азербайджан).

Эмрах ЙИЛМАЗ – PhD, доцент (Турция);

Фозилжон ШУКУРОВ – PhD, доцент
(Узбекистан);

Дилшод ХУРСАНОВ – PhD, доцент
(Узбекистан);

Шахноза ХУШМУРОДОВА – DSc, профессор
(Узбекистан);

Динара ИСЛАМОВА – PhD, доцент
(Узбекистан);

Феруза ДЖУМАНИЯЗОВА – PhD, доцент
(Узбекистан);

Истода РАСУЛОВА – PhD, доцент (Узбекистан);

Феруза МАНУКЯН – Phd (Узбекистан);

Ответственный редактор: **PhD, доцент Зокир
БАЙНАЗАРОВ (Узбекистан)**

Технический персонал: **Рахматулла ШОКИРОВ
(Узбекистан)**

“TURKOLOGIK TADQIQOTLAR” XALQARO ILMIY JURNALI

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL OF “TURKOLOGICAL RESEARCH”

ULUSLARARASI “TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI” BİLİMSSEL DERGİSİ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ”

Chief Editor:/ Deputy Chief Editor:

Baş Editör:/ Baş Editör Yardımcısı:

Prof. Dr. Juliboy ELTAZAROV (Uzbekistan)

Prof. Dr. Juliboy ELTAZAROV (Özbekistan)

Ass. Prof. Dr. Rokhila RUZMANOVA (Uzbekistan)

Doç. Dr. Rohila RUZMANOVA (Özbekistan)

EDITORIAL TEAM:/ BİLİM KURULU:

Prof. Dr. Rustam KHALMURADOV – Rector of Samarkand State University named after Sh.Rashidov (Uzbekistan);

Prof. Dr. Hakim KHUSHVAKTOV – Vice-Rector for Research and Innovation, Samarkand State University named after Sh.Rashidov (Uzbekistan);

Prof. Dr. Akmal AKHATOV – Vice-Rector for International Cooperation of Samarkand State University named after Sh.Rashidov (Uzbekistan);

Prof. Dr. Muslihiddin MUKHIDDINOV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Ibodulla MIRZAEV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Shukhrat SIROJIDDINOV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Suyun KARIMOV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Murodkasim ABDIEV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Azamat PARDAEV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Musa YULDASHEV (Uzbekistan);

Ass. Prof. Dr. Dilfuza DJURAKULOVA (Uzbekistan);

Prof. Dr. Aftondil ERKINOV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Kasimjon SODIKOV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Khotam UMUROV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Muhabbat KURBANOVA (Uzbekistan);

Ass. Prof. Mardon BOLTAEV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Ali AKAR (Turkey);

Prof. Dr. Abdusalam ARVAS (Turkey);

Prof. Dr. Funda TOPRAK (Turkey);

Prof. Dr. Musa Shamil YUKSEL (Turkey);

Prof. Dr. Temur KOJAOGU (USA);

Prof. Dr. Hayrunnisa ALAN (Turkey);

Prof. Dr. Varis CHAKAN (Turkey);

Prof. Dr. Almaz ULVI (Azerbaijan);

Ass. Prof. PhD. Emrah YILMAZ (Turkey);

Ass. Prof. PhD. Foziljon SHUKUROV (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Dilshod KHURSANOV (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Shakhnoza KHUSHMURODOVA (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Dinara ISLAMOVA (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Feruza JUMANIYAZOVA (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Istoda RASULOVA (Uzbekistan);

PhD. Feruza MANUKYAN (Uzbekistan);

Managing editor: *Ass. Prof. PhD. Zokir BAYNAZAROV* (Uzbekistan)

Technical staff: **Rakhmatulla SHOKIROV** (Uzbekistan)

Prof. Dr. Rustam HALMURADOV – Ş.Raşidov adına Semerkant Devlet Üniversitesi Rektörü (Özbekistan);

Prof. Dr. Hakim HUŞVAKTOV – Ş.Raşidov adına Semerkant Devlet Üniversitesi Araştırma ve İnovasyondan Sorumlu Rektör Yardımcısı (Özbekistan);

Prof. Dr. Akmal AHATOV – Ş.Raşidov adına Semerkant Devlet Üniversitesi Uluslararası İşbirliğinden Sorumlu Rektör Yardımcısı (Özbekistan);

Prof. Dr. Muslihiddin MUHİDDİNOV (Özbekistan);

Prof. Dr. İbodulla MİRZAYEV (Özbekistan);

Prof. Dr. Şuhrat SİROCİDDİNOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Suyun KARİMOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Murodkasim ABDİYEV (Özbekistan);

Prof. Dr. Azamat PARDAYEV (Özbekistan);

Prof. Dr. Musa YULDAŞEV (Özbekistan);

Doç. Dr. Dilfuza CURAKULOVA (Özbekistan);

Prof. Dr. Aftondil ERKİNOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Kasimcon SODİKOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Hotam UMUROV (Özbekistan);

Prof. Dr. Muhabbat KURBANOVA (Özbekistan);

Doç. Dr. Mardon BOLTAYEV (Özbekistan);

Prof. Dr. Ali AKAR (Türkiye);

Prof. Dr. Abdusalem ARVAS (Türkiye);

Prof. Dr. Funda TOPRAK (Türkiye);

Prof. Dr. Musa Şamil YÜKSEL (Türkiye);

Prof. Dr. Timur KOCAOĞLU (ABD);

Prof. Dr. Hayrunnisa ALAN (Türkiye);

Prof. Dr. Varis ÇAKAN (Türkiye);

Prof. Dr. Almaz ÜLVİ (Azerbaycan);

Doç. Dr. Emrah YILMAZ (Türkiye);

Doç. Dr. Fozilcon ŞUKUROV (Özbekistan);

Doç. Dr. Dilşod HURSAVOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Şahnoza HUŞMURODOVA (Özbekistan);

Doç. Dr. Dinara İSLAMOVA (Özbekistan);

Doç. Dr. Feruza CUMANIYAZOVA (Özbekistan);

Doç. Dr. Istoda RASULOVA (Özbekistan);

Dr. Feruza MANUKYAN (Özbekistan);

Sorumlu Editör: *Doç., Dr. Zokir BAYNAZAROV* (Özbekistan)

Teknik Personel: **Rahmatullah ŞOKİROV** (Özbekistan)

MUNDARIJA | CONTENT | İÇERİK | СОДЕРЖАНИЕ

TURKIY TILLAR VA ADABIYOT TADQIQOTLARI TARIXI

Muhabbat KURBANOVA, Sevara RAHMATOVA

SHE’RIYATDA TIL BIRLIKLARI TAKRORI VA KONNOTATSIYA 8

Saparbek MIRZABAEV

QARAQALPAQ ESSE TEKSTLERINDE TENEWLERDİN STILLIK ÖZGESHELIKLERI.. 16

Faruk TOPRAK

SEMERKAND ÜZERİNE SÖYLENMİŞ BAZI ARAPÇA ŞİİRLER..... 24

Rohila RUZMANOVA

TÜRKÇENIN OKUTULMASIYLA İLGILI GÖRÜŞLER 32

Emrah YILMAZ

1926’DAN 2026’YA TÜRKOLOJİ’NİN ASIRLIK İRADESİ..... 38

SHOKIROV Raxmatulla, TOXIROVA Sarvinoz

SADRIDDIN AYNİY VA TURKIY ADABIYOT: MA’RIFATPARVARLIK VA UYG‘UNLIK-
NING MADANIY KO‘PRIGI 53

ESHMAMATOVA Mahliyo

TURKIY TILLAR PARALLEL KORPUSINI YARATISHDA TIL VA NUTQ BIRLIKLARI
TADQIQI..... 65

Dilorom MUMINOVA

TURKIY ADABIYOTDA G‘AZAL JANRI RIVOJIDA NOMALARNING O‘RNI..... 73

XUSHBOQOV Qobilbek

SHAFOAT RAHMATULLO TERMIZIY SHE’RIYATIDA FONETIK TAKRORLAR 79

DUSMURATOV Qahramon

IQBOL MIRZONING “BONU” ROMANIDA BADIY PSIXOLOGIZM TALQINI 87

BOYMIRZAYEV Akbarali, NAZIROV Salimbek

INGLIZ VA O‘ZBEK TILLARIDAGI BARQAROR BIRIKMALARNING PARALLEL
LUG‘ATINI TUZISH MASALALARI 92

ATABAYEVA Guljahon

HAYKU JANRI VA UNING O‘ZBEK ADABIYOTIGA TA’SIRI 98

ERNAZAROV Rahmon, MAVLONOV Ahmadjon

OQ VA QORA LEKSEMASI TAHLILI 105

ЧОРИЕВ Баходир

ВОКАТИВНЫЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ КАК СРЕДСТВО ВЫРАЖЕНИЯ ЭМОЦИОНАЛЬНЫХ
СОСТОЯНИЙ В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ А.П. ЧЕХОВА И А. КАХХАРА..... 112

DJUMAMURATOV Kuanishbay

FRAZEOLOGIK BIRLIK LARNING TURLI TIZIMLI TILLARDA NAMOYON BO‘LISHI-
NING LINGVOMADANIY XUSUSIYATLARI 116

MUXAMMADIYEV Nodir

QASHQADARYO SHEVASIGA XOS O‘ZLASHMALAR TAHLILI 122

Zokir BAYNAZAROV, Zarifa XUSANOVA

TINISH BELGILAR TARIXI VA ULARNING YOZMA MATNLARDA QO‘LLANILISH
XUSUSIYATLARI..... 126

TURKIY XALQLARNING IJTIMOY-MADANIY ALOQALARI TARIXI

Rustam BERDIYEV

MARKAZIY OSIYODA KIDAN VA QORAXITOYLAR DAVRI TARIXIDAN 141

Normahammad XOLMATOV, Zarifa XOLMATOVA, Rufat KARIMOV

ISHLAB CHIQARISH IQTISODIYOTINING ILK KURTAKLARI (ZARAFSHON VOHASI)
..... 149

Odil ERGASHEV

O‘ZBEKISTONNING TOSH DAVRI USTAXONALARI 157

Mirolim BERDIQULOV

JANUBIY O‘ZBEKISTON TO‘DA-1 NEOLIT DAVRI MAKONI..... 163

Sunnatillo RASHIDOV

KARMANA HUDUDINING ARXEOLOGIK JIHATDAN O‘RGANILISHI 170

Ulug‘bek UMAROV

TAQINCHOQLAR - IJTIMOY TENGSIZLIK KO‘RSATKICHI 177

Saydazim AMONOV

KESH VOHASINING O‘RTA ASRLAR RUSTOQLARI 183

Anvar UMAROV

TURKMANLARNING JOYLASHISHI TARIXI (ZARAFSHON VODIYSI MISOLIDA).... 188

AZIZ MUSHTARIY!

Bu sonda turkologiya, tarix, tilshunoslik va adabiyot sohalaridagi original tadqiqotlar o‘rin olgan. She‘riyatdagi til birliklarining takrori va ma‘nodoshligi, Samarqand haqidagi arab she‘rlari va tinish belgilarining tarixiy rivojlanishi tadqiq qilinadi; turkiy ta‘lim va til ta‘limiga oid tanqidiy qarashlar, turkologiya fanining 1926-2026 yillardagi asriy iroda va taraqqiyot jarayoni o‘quvchilarimiz e‘tiboriga havola etiladi. Sadreddin Ayniyning adabiyotdagi o‘rni kabi mavzular muhokama qilinadi. Nomalarning g‘azal janridagi o‘rni, Shafaoat Rahmatulloh Termiziyning fonetik takrorlari, Iqbol Mirzoning “Bonu” romanining ko‘p tarmoqli talqinlari ham o‘quvchiga taqdim etilgan. Bundan tashqari, turk shevalarining parallel korpus tadqiqotlari, ingliz va o‘zbek tillaridagi barqaror birikmalarning parallel lug‘ati, hayku janrining o‘zbek adabiyotiga ta‘siri baholanadi. Tarix va arxeologiya sohasida Kiden va Qoraxitoy tarixi, ishlab chiqarish xo‘jaligining dastlabki bosqichlari, O‘zbekistondagi tosh davri ustaxonasi, Karmanadagi arxeologik tadqiqotlar, Kesh vohasining o‘rta asr xarobalari va turkmanlarning manzilgohlari tarixiga oid yangi topilmalar o‘rtoqlashmoqda. Jurnalimizning ushbu sonidagi tadqiqotlar turkologiya va unga aloqador fanlar bo‘yicha yangi izlanishlarga ilhom beradi, degan umiddamiz...

TAHRIRIYAT

DEAR READER!

This issue includes original research in the fields of Turkology, history, linguistics and literature. While the repetition and connotation of language units in poetry, Arabic poems on Samarkand and the historical development of punctuation marks are examined; critical views on the teaching of Turkish and language education, and the century-long will and development process in the field of Turkology from 1926 to 2026 are presented to the attention of our readers. Topics such as the place of Sadreddin Ayni in literature are discussed. The role of nomos in the ghazal genre, the phonetic repetitions of Shafaoat Rahmetullah Termizi and multidisciplinary interpretations of Iqbol Mirzo's novel "Bonu" are also presented to the reader. In addition, parallel corpus studies of Turkish dialects, a parallel dictionary of permanent elements in English and Uzbek languages, and the effects of the Haiku genre in Uzbek literature are evaluated. In the field of history and archaeology, new findings are shared on the history of Kiden and Karahitay, the early stages of production economy, the stone age workshop in Uzbekistan, the archaeological research in Karmana, the medieval ruins of the Kesh oasis and the settlement history of the Turkmens. We hope that the studies in this issue of our journal will inspire new research in Turkology and related disciplines...

EDITORIAL BOARD

SEVGİLİ OKUYUCU!

Bu sayımızda, Türkoloji, tarih, dil bilimi ve edebiyat alanlarında özgün araştırmalar yer almaktadır. Şiirde dil birimlerinin tekrarı ve çağırışımı, Semerkant üzerine Arapça şiirler ve noktalama işaretlerinin tarihi gelişimi incelenirken; Türkçenin okutulması ve dil eğitime ilişkin eleştirisel görüşler ile 1926'dan 2026'ya uzanan Türkoloji alanındaki asırlık irade ve gelişim süreci okuyucularımızın ilgisine sunulmaktadır. Sadreddin Ayni'nin edebiyattaki yeri gibi konular ele alınmaktadır. Gazel türünde namelerin rolü, Şafaoat Rahmetullah Termizi'nin fonetik tekrarları ve Iqbol Mirzo'nun "Bonu" romanına yönelik multidisipliner yorumlar da okuyucuya sunulmaktadır. Ayrıca, Türk lehçelerinin paralel korpus çalışmaları, İngiliz ve Özbek dillerindeki daimi unsurların paralel sözlüğü ile Özbek edebiyatında Haiku türünün etkileri değerlendirilmiştir. Tarih ve arkeoloji alanında ise Kiden ve Karahitaylılar tarihi, üretim iktisadının ilk aşamaları, Özbekistan'daki taş devri atölyesi, Karmana arkeolojik araştırmaları, Keş vahasının Orta Çağ kalıntıları ve Türkmenlerin yerleşim tarihi üzerine yeni bulgular paylaşılmaktadır. Dergimizin bu sayısında yer alan çalışmaların, Türkoloji ve ilgili disiplinlerde yeni araştırmalara ilham kaynağı olmasını temenni ederiz...

YAYIN KURULU

УВАЖАЕМЫЙ ЧИТАТЕЛЬ!

В этом выпуске представлены оригинальные исследования в области тюркологии, истории, лингвистики и литературы. В данном номере рассматриваются повтор и синонимия языковых единиц, исследуются арабские стихи о Самарканде и историческое развитие знаков препинания; вниманию наших читателей представлены критические взгляды на преподавание турецкого языка и языковое образование, а также вековой процесс развития в области тюркологии с 1926 по 2026 год. Обсуждаются такие темы, как место Садреддина Айна в литературе. Рассмотрены роль наме в развитии жанра газель, фонетические повторы Шафоата Рахметуллы Термизи и всесторонние интерпретации романа Икбола Мирзо «Бону». Также оцениваются параллельные корпусные исследования турецких диалектов, параллельный словарь устойчивых словосочетаний в английском и узбекском языках и влияние жанра хайку на узбекскую литературу. В области истории и археологии авторы делятся новыми открытиями по истории Кидена и Каракитая, исследованиями ранних этапов производительной экономики, мастерской палеолита в Узбекистане, археологическими исследованиями в Кармане, находками средневековых руин оазиса Кеш и истории поселений туркмен. Мы очень надеемся, что включённые в данный выпуск журнала исследования вдохновят вас на новые изыскания в тюркологии и смежных дисциплинах...

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИИ

OQ VA QORA LEKSEMASI TAHLILI

ERNAZAROV Rahmon Rahim o‘g‘li,

Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti
doktoranti (Samarqand, O‘zbekiston)

E-mail: rahmonernazarov94@gmail.com

 ORCID: 0000-0001-9714-4657

MAVLONOV Ahmadjon,

Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti
O‘zbek tili va adabiyoti kafedrası katta o‘qıtuvchısı
(PhD) (Samarqand, O‘zbekiston)

E-mail: mavlonovahmad87@gmail.com

 ORCID: 0009-0007-3158-0457

 DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15761208>

Annotatsiya: Ushbu maqolada o‘zbek tilidagi rang bildiruvchi leksik birliklarning tarixiy-etimologik shakllanishi va semantik xususiyatlari ilmiy asosda tahlil qilingan. Z. Ma’rufov, G‘. Abdurahmonov, O. Madrahimov, M. Sodiqova va Z. Pardayevning asarlari asosida rang-tus bildiruvchi so‘zlarning dastlabki o‘zbek tilshunosligidagi tadqiqotlari yoritilgan. Shu bilan birga, Mahmud Koshg‘ariyning “Devonu lug‘otit-turk”, Yusuf Xos Hojibning “Qutadg‘u bilig” va Alisher Navoiy asarlaridan olingan misollar asosida rang birliklarining qadimiy shakllanishi va semantik boyligi namoyon etilgan. Maqolada “oq” va “qora” rang so‘zlari asosiy tahlil ob‘ekti sifatida olingan bo‘lib, ularning tarixiy ma‘nolari, ramziy talqinlari va xalq og‘zaki ijodida tutgan o‘rni izchil yoritilgan. Shu bilan birga, Berlin va Kayning universal rang tizimi nazariyasi hamda turli madaniyatlarda ranglarning semantik o‘zgarishlari maqola asosiy g‘oyalarini boyitgan. Natijada maqolada rang bildiruvchi leksika nafaqat tilshunoslik, balki madaniyatshunoslik va antropologiya nuqtai nazaridan ham chuqur tahlil etilib, uning xalq tafakkuridagi o‘rni va madaniy-estetik ahamiyati ilmiy asoslangan holda ochib berilgan.

Kalit so‘zlar: *Rang leksikasi, oq, qora, semantika, etimologiya, madaniyat, tasviriy vosita.*

“BEYAZ” VE “SIYAH” LEKSEMELERININ TAHLILI

Özet: Bu makalede Özbekçedeki renk bildiren sözcük birimlerinin tarihî-etimolojik oluşumu ve anlambilimsel özellikleri bilimsel temelde incelenmiştir. Z. Ma’rufov, G‘. Abdurahmonov, O. Madrahimov, M. Sodiqova ve Z. Pardayev’in eserleri temel alınarak, Özbek dilbiliminde renk ve ton belirten sözcüklerle ilgili yapılan ilk araştırmalar ortaya konulmuştur. Ayrıca, Mahmud Kaşgari’nin *Divanü Lügati’t-Türk*, Yusuf Has Hacib’in *Kutadgu Bilig* ve Ali Şir Nevai’nin eserlerinden alınan örnekler aracılığıyla, renk birimlerinin kadim şekillenme süreci ve anlamsal zenginliği gözler önüne serilmiştir. Makalede özellikle “ak” ve “kara” renk terimleri temel analiz nesnesi olarak ele alınmış, bu kelimelerin tarihî anlamları, sembolik yorumları ve halk edebiyatındaki yeri ayrıntılı bir şekilde değerlendirilmiştir. Bununla birlikte, Berlin ve Kay’ın evrensel renk sistemi teorisi ile farklı kültürlerde renklerin anlamsal değişimleri makalenin temel fikirlerine katkı sağlamıştır. Sonuç olarak, bu çalışmada renk bildiren sözcükler sadece dilbilim açısından değil, aynı zamanda kültürel çalışmalar ve antropoloji perspektifinden de derinlemesine analiz edilmiş, halk zihniyetindeki yeri ve estetik-kültürel önemi bilimsel olarak ortaya konulmuştur.

Anahtar kelimeler: *Renk sözvarlığı, beyaz, siyah, anlambilim, etimoloji, kültür, mecazi ifade.*

AN ANALYSIS OF THE LEXEMES “WHITE” AND “BLACK”

Abstract: This article presents a scholarly analysis of the historical-etymological development and semantic features of color-denoting lexical units in the Uzbek language. Based on the works of scholars such as Z. Ma'rufov, G'. Abdurahmonov, O., Madrahimov, M., Sodiqova, and Z. Pardayev's paper outlines the early linguistic studies on words expressing color and shade in Uzbek linguistics. Additionally, examples from classical texts, such as Mahmud al-Kashgari's *Dīwān Lughāt al-Turk*, Yusuf Khash Hajib's *Kutadgu Bilig*, and the works of Alisher Navoi, demonstrate the ancient roots and rich semantic structure of color terms. The analysis focuses particularly on the color words "white" (*oq*) and "black" (*qora*), examining their historical meanings, symbolic interpretations, and roles in oral folk literature. The universal theory of color terminology by Berlin and Kay, as well as the semantic shifts of color concepts across cultures, further enrich the theoretical foundation of the article. Ultimately, the study reveals that color lexicon is not only significant in linguistic research but also plays an essential role in understanding cultural memory and aesthetic consciousness, thus offering a multidimensional view from the perspectives of linguistics, cultural studies, and anthropology.

Key words: *Color lexicon, white, black, semantics, etymology, culture, figurative expression.*

Ma'lumki, ranglar inson hayotining ajralmas qismi bo'lib, ular bizning hissiy holatlarimizni, munosabatlarimizni va dunyoqarashimizni aks ettiradi. Shuning uchun, rang bildiruvchi leksikani tadqiq qilish nafaqat tilshunoslik, balki insoniyatning tafakkurini o'rganish nuqtai nazaridan ham ahamiyatlidir.

Rang – insoniyatning tasavvuri va madaniyatida muhim o'rin tutuvchi tushuncha bo'lib, uning leksik ifodalanishi tilshunoslikda alohida o'rganilgan sohalardan biridir. Rang bildiruvchi leksika, ya'ni ranglarni ifodalovchi so'zlar va ularning semantikasi, tilning inson ongidagi rang tasavvurlarini qanday aks ettirishi, madaniyatlar va tillar o'rtasidagi farqlarni qanday ko'rsatishi jahon tilshunosligining muhim tadqiqot ob'ektiga aylangan. Ranglarning tillar va madaniyatlar orqali qanday shakllanishi va ularni tushunishdagi o'ziga xosliklar tilshunoslarga ranglarning nafaqat fiziologik, balki psixologik va madaniy jihatlariga ham e'tibor qaratishga imkon yaratadi.

Ranglarni ifodalovchi leksika ko'p tillarda mavjud bo'lib, ular nafaqat rang tasavvurini aks ettiradi, balki o'sha tilning tarixiy, madaniy va ijtimoiy kontekstini ham o'zida mujassamlashtiradi. Masalan, ayrim tillarda “yashil” rang faqat tabiatdagi ranglarni ifodalasa, boshqalarida esa bu rang ma'lum bir ijtimoiy yoki diniy ahamiyatga ega bo'lishi mumkin. Shu nuqtai nazardan, rang bildiruvchi leksika nafaqat tilning semantik tuzilishini o'rganishga yordam beradi, balki madaniyatlararo o'xshashliklar va farqlarni ham ko'rsatadi.

Rang tasavvurlarining tilshunoslikda tadqiqi, ayniqsa, ranglarning semantikasini, uning tildagi va madaniy tizimdagi o'rnini, shuningdek, ranglar orqali ifodalanuvchi sezgilar va tasavvurlarni o'rganishga yo'naltirilgan ilmiy izlanishlarni o'z ichiga oladi. Bu borada ranglarni tasvirlovchi so'zlarning semantikasi, ularning qat'iy yoki o'zgaruvchan ma'nolari, shuningdek, ranglarning psixologik ta'siri kabi mavzular jahon tilshunosligida dolzarb tadqiqot yo'nalishlariga aylangan.

Shu bilan birga, rang bildiruvchi leksika orqali tilshunoslar turli tillardagi ranglarni tasavvur qilishdagi farqlarni aniqlash, bu farqlarni tarixiy, madaniy va ekologik kontekstda

izohlash imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Bu esa, o‘z navbatida, ranglarning universal va madaniy o‘ziga xos xususiyatlari haqida yangi tushunchalar yaratish imkonini beradi. Mazkur maqolamizda oq va qora rang bildiruvchi leksikaning jahon tilshunosligidagi o‘rni, uning tadqiqi va madaniyatlararo farqlari haqida so‘z yuritiladi.

Rang bildiruvchi leksika nafaqat lingvistik tadqiqotlarda, balki antropologiya, psixologiya va sotsiologiya kabi sohalarda ham muhim o‘rin tutadi. Insoniyatning ranglarga bo‘lgan munosabati va ranglarni qanday tasavvur qilishi turli zamonlarda va turli madaniyatlarda o‘zgarib borgan. Misol uchun, Yevropa va Osiyo madaniyatlarida “oq” rang, odatda, poklik, tozalik va yangi boshlanishlarni ifodalasa, qora rang, ko‘pincha, qoplanganlik, o‘lim yoki qayg‘uni anglatadi. Biroq Afrikada va ba’zi boshqa hududlarda qora rang ijobiy, kuch-quvvat, ajoyiblikni tasvirlaydi. Bu farqlar nafaqat ranglarning semantik ko‘lamini kengaytiradi, balki turli millatlar va madaniyatlarning o‘ziga xos qarashlarini ham aks ettiradi.

Shuningdek, ranglar til tizimida qanday o‘rin tutishini tushunish, turli tillardagi ranglar terminologiyasining qanchalik farqli va o‘xshashligini o‘rganishga yordam beradi. Shu ma’noda, tilshunoslar ranglarni ifodalovchi so‘zlar yordamida tillar orasidagi aloqalarni, tarixiy o‘zgarishlarni va madaniy farqlarni aniqlash imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Masalan, ba’zi tillarda ranglarni ajratishda aniq va noaniq chegaralar bo‘lishi mumkin, boshqalarda esa bir nechta rangni ifodalovchi so‘zlar o‘rtasidagi farq noaniq bo‘lishi mumkin. Bu tadqiqotlar ranglar haqida yaxshiroq tushuncha hosil qilish va ularning tilshunoslikda qanday o‘ringa ega ekanligini aniqlashga imkon beradi.

O‘zbek tilshunosligida sifat so‘z turkumining, jumladan, rang-tusni ifodalovchi sifatlarning ilmiy tadqiqi 1940-yillarning ikkinchi yarmida boshlangan. Z. Ma’rufov 1947-yilda Sankt-Peterburgda himoya qilgan “O‘zbek tili sifat darajalari” nomli nomzodlik dissertatsiyasi, shuningdek, 1950-yilda G‘.Abdurahmonovning Samarqandda “Hozirgi o‘zbek tilida sifatlarning substantivatsiyasi (otlashishi)”, 1955-yilda esa O. Madrahimovning “Hozirgi o‘zbek tilida yangi yasalmish sifatlar” mavzusidagi ilmiy ishlari shu yo‘nalishda olib borilgan dastlabki tadqiqotlardandir.

“Hozirgi zamon o‘zbek tili” (1957) asarida esa “Sifat” mavzusini yirik tilshunos olim Z.Ma’rufov chuqur tahlil qilgan. Unda sifatlarning ma’no va grammatik xususiyatlari asl sifatlar va nisbiy sifatlar o‘rtasidagi farqlar asosida yoritilgan. Ma’rufovning izohicha, “Asliy sifatlar sezgi a’zolari bilan bevosita bilib bo‘ladigan predmetga xos belgini: predmetning rang-tusini, inson va jonzotlarning jismoniy xususiyatlarini va xarakterini bildiradi.” Shu bilan birga, nisbiy sifatlarning sintaktik vazifasi haqida ham asosli fikrlar ilgari surilgan.

1960-yillarga kelib, o‘zbek tilshunosligida sifat so‘zlari, xususan rang-tus bildiruvchi sifatlarni tadqiq qilishga tilshunos olim M. Sodiqova katta hissa qo‘shdi. U 1963 yilda “O‘zbek tilida rang-tus bildiruvchi sifatlar” mavzusida nomzodlik ishini himoya qildi. Olima “oq” so‘zining o‘zbek tilidagi eng qadimiy so‘zlardan biri ekanligini “Kultegin” yodgorligi va “Devonu lug‘otit turk” kabi manbalar asosida misollar bilan isbotlab berdi.

Shuningdek, Z. Pardayevning “O‘zbek tilida sifatlarning semantik-uslubiy xususiyatlari” nomli dissertatsiyasining bir bobida “Rang bildiruvchi sifat leksikalarning semantik-uslubiy xususiyatlari” alohida o‘rganilgan. Bu bobda “qora”, “oq”, “qizil”, “yashil” kabi xalq orasida keng tarqalgan rang bildiruvchi so‘zlarning ma’no va uslubiy jihatlari tahlil qilingan.

N. Jumaatova esa “Hozirgi o‘zbek she’riyati va rang bilan bog‘liq ramziy obrazlar” tadqiqotida ranglarning qo‘llanishini xalq og‘zaki ijodidagi an’analar bilan bog‘lab, ularning zamonaviy o‘zbek she’riyatidagi aksini o‘rganadi. Shu bilan birga, M. Alaviya va M.

Yoqubbekova o‘zbek xalq qo‘shiqlarida ranglarning badiiy va timsoliy ma‘nosi haqida qimmatli fikrlar bildirganlar. H. Egamov esa ertaklardagi ranglar ramziyatini o‘rganib, A. Musaqulov xalq lirikasi va qo‘shiqlaridagi rang ramzlarining kelib chiqishini aniqlashga intilgan.

Alohida ta‘kidlash kerakki, Alisher Navoiyning asarlarida ham qora rang o‘ziga xos ma‘nolar bilan aks etgan. Ibrohim Haqqulning “Yana qora rang talqini haqida” maqolasida aytilishicha, Navoiyning asarlarida qora rang buyuklik va ulug‘lik ma‘nolarini ifodalaydi.

Yana bir muhim tadqiqot M. Ro‘zievaga tegishli bo‘lib, uning “O‘zbek xalq qo‘shiqlarida rang ramziyatining tadqiqi” nomli dissertatsiyasida rang ramziyatining diniy va tasavvufiy tushunchalar bilan bog‘liqligi yoritilgan.

“Navoiy asarlari lug‘ati”da oq (sifat) leksemasining ko‘p ma‘noli (polisemantik) so‘z ekanligi ko‘rsatilgan. OQ 1 Oq [ziddi: qora], safid; 2. Tamiz, toza, pok: Ko‘z oqi – Ko‘z soqqasining oq (bayoz) qismi; Saqol oqi – soqolga tushgan oq, soqolning oqargan qismi: Soqol oqi o‘lumga peshravdur (F. Sh.)¹.

O‘zbek tilining izohli lug‘atida oq leksemasiga quyidagicha ta‘rif berilgan:

Oq I 1 sft. Qor, sut, paxta rangidagi. Oq doka. Oq qog‘oz. Oq non. Oq it, qora it – bari bir it. Maqol. Salimboy ... yo‘g‘on, go‘shtdor qo‘llarini qorday oq surp to‘shalgan stolga qo‘ydi. Oybek, Tanlangan asarlar.

[Kumushning] ... iljayishidan yoqutdek lablari ostidagi sadaf kabi oq tishlari bir oz ko‘rinib qo‘ydilar. A.Qodiriy, O‘tkan kunlar².

Bu rang o‘zbek xalqi va boshqa xalqlar uchun ham ramziy ma‘noga ega. Tilshunos Mahliyo Habibullayeva buni maqolasida quyidagicha izohlaydi: “O‘zbek adabiyotida oq rang esa ko‘pincha poklik, beg‘uborlik, samimiylilik ramzidir. Bu timsol Usmon Azim kabi zamonaviy o‘zbek shoirlari ijodida yaqqol namoyon bo‘lib, u o‘z she‘riyatida ana shu mavzularni oqdan yetkazadi. Qolaversa, o‘zbek ertaklarida oq rang tinchlik, osoyishtalik va iffat bilan bog‘lanib, xalq folklorida rangning madaniy va tarixiy ahamiyatini aks ettiradi. Bu misollar oq rangning o‘zbek adabiy an‘analarida poklik va axloqiy poklik g‘oyalarini o‘zida mujassamlashtirgan teran o‘rni borligini ko‘rsatadi. Oq rang ingliz adabiyotida takrorlanadigan vosita bo‘lib, ko‘pincha, kontekstga qarab poklik, aybsizlik va boshqa mavzularni ifodalaydi. Masalan, Charlotta Brontening mashhur “Jeyn Eyr” romanida oq rang ko‘pincha begunohlik va ma‘naviy poklikni ramziy qiladi. Misol uchun, oq kiyimlarning tasviri va Helen Bernsning xarakteri bu mavzularni ta‘kidlaydi. Oq rang rus adabiyotida esa muhim ramziy ma‘noga ega bo‘lib, ko‘pincha poklik, aybsizlik, ma‘naviyat yoki hatto bo‘shliq va o‘lim mavzulari bilan bog‘liq. Yozuvchi Mixail Bulgakovning “Oq gvardiyachilar” asari bunga yorin misol bo‘la oladi. Ushbu romanning nomi Rossiya fuqarolar urushi davrida Oq armiyaning ramzi bo‘lgan oq rangga urg‘u beradi. Asarda oq rangning ikki tomonlamaligini kuzatish mumkin ham yaxshi kelajakka umid qilish, ham urush va yo‘qotishlarning og‘irligi”³. Oq rang o‘zbek xalqida ham yaxshi kelajakka umid ma‘nosini anglatadi. Shuning uchun ko‘plab asarlar tong, ya‘ni yorug‘lik bilan nihoyasiga yetadi. Masalan, “Surat bilan suhbat” dostoni (Saida Zunnunova), “Roksananing ko‘z yoshlari” balladasi (Hamid Olimjon), “Jaziramadagi odamlar” romani (Luqmon Bo‘rixon) va h.

Internet manbalarida oq so‘zining etimologiyasi quyidagicha izohlangan: **OQ** qor, sut rangidagi. Bir o‘ram oq qog‘oz sotib oldim. Qadimgi turkiy tilda ham shunday ma‘noni anglatgan

¹ Навоий асарлари луғати. – Тошкент, 1972. – Б. 493.

² Ўзбек тилининг изоҳли луғати. III жилд. – Тошкент, 2007. – Б. 187.

³ Xabibullayeva Mahliyo. Rang ma‘noli so‘zlarning badiiy asarlardagi ma‘nolari/ Xorijiy tillar tadqiqi va ta‘limi muammolari/ <https://doi.org/10.5281/zenodo.14878597>

bu sifat a:q tarzida talaffuz qilingan (ЭСТЯ, I, 116; Devon, I, 109), o'sha davrlardayoq a: unlisining cho'ziqlik belgisi yo'qolgan (ДС, 48); o'zbek tilida a unlisi â unlisiga almashgan: a:q > aq > âq¹.

Qora leksemasi o'zbek tilida keng qo'llanuvchi leksemalardan biridir. Bu so'z Alisher Navoiy asarlarida “qara”, “qaro” shaklida qo'llangan. “Navoiy asarlari lug'ati”da unga quyidagicha izoh berilgan: Qora; qorong'u, qorong'ulik. 2. Nishona, belgi, asar; uzoqdan ko'ringan qora, sharpa. 3. Siyoh. Masalan:

Qizil tulku yoxud qaro kish kibi,

Ki, bo'lg'ay tuki qatlining mujibi (“Saddi Iskandariy” dostoni, 74-bet).

Baytda hazrat Navoiy qizil va qora ranglaridan foydalangan. Qizil tulki yoki qora olmaxon kabi uning tuki qatliga sabab bo'ladi, demoqda shoir.

Shuningdek, hazrat Navoiy qora kiyimni motam libosi sifatida ko'rsatadi. Masalan:

Qaro rang asliy dema el aro

Ki, bu mulk motamg'a kiydi qaro. (SI, 172-bet)

Birgina “Saddi Iskandariy” dostonida qaro so'zi yuzdan ziyod qo'llangan. Demak, til tarixida *qora* so'zi *qaro* shaklida qo'llangan. Keyinroq bu so'z metateza hodisasiga uchrab, qora shakliga o'zgargan.

O'zbek tilining izohli lug'atida esa qora so'ziga quyidagicha ta'rif berilgan:

QORA 1. Rang-tusi mavjud ranglarning barchasidan to'q; qozonkuya, ko'mir tusidagi; zidi oq. Qora qozon. Qora soch. Qora ko'z. Qora siyoh. Mo'ttixon ... bug'doyrang, qora soch ayol edi. Saida Zunnunova, Olov. Chayla qamishlari allaqachon yonib bitib, yog'ochlarigina qora ko'mir bo'lib, chars-chars qilib tutab yotardi.

Oq va qora ranglarning aralashmasidan hosil bo'lgan rang ola-bula, ola-quroq, olabayroq deb ham yuritiladi. O'zbek tilining izohli lug'atida ola-bula so'ziga quyidagicha izoh berilgan:

Ola-bula - 1 Oq va boshqa har xil rang aralash tusli; gulli. Ola-bula chit. Ola-bula to'n kiyib, boshiga kichkina oppoq salla o'ragan, kovush-mahsili yigit salom berib kirdi. Sh. Xolmirzaev, Qahramonning so'nggi kunlari. 2 ko'chma Xususiyatlari jihatidan bir xil bo'lmagan; aralash, qurama. O'tgan yillarda maktablar juda ola-bula, o'quvchilarning ma'lumotlari notekis edi. Gazetadan. Ko'zini ola-bula qilmoq - Ko'zlarini katta ochib besaranjom o'ynatmoq, olaytirmoq. Ko'zlari ola-bula Ko'zlari katta ochilgan, olaygan, besaranjom. Bir kuni otam chaq-chaq urib kirib keldi. Ko'zlari ola-bula edi. M. Ismoilov, Farg'ona tong otguncha².

O'zbek tili tarixida ola-bula so'zi “ablaq” shaklida qo'llangan.

Navoiy asarlari lug'atida ablaq so'zi arab tildan o'zlashgani, ola-bula, ola-quroq kabi ma'nolarni anglatishi ta'kidlangan:

Abraq a. 1. Ola-bula, oq-qora tus; 2. Ola po'stin.

Sovug' ohimdin o'lsang, betahammul ko'zga keltur yuz –

Ki anda ablaq etmishmen murattab tegrasi qunzud³. (N.Sh.)

Shuningdek, terisi oq-qora ranglardan iborat bo'lgani uchun zebra ham ablaq deb yuritilganiga guvoh bo'lamiz. Alisher Navoiyning “Saddi Iskandariy” dostonida quyidagi bayt keltirilgan:

Har ablaqki, raftor aro gom olib,

Zamon ablaqi ko'z yetarcha qolib (SI, 235-bet).

¹ <https://uz.wiktionary.org/wiki/oq>

² Ўзбек тилининг изоҳли луғати. III жилд. – Тошкент, 2007. – Б. 110.

³ Навоий асарлари луғати. – Тошкент, 1972. – Б. 23.

Shuningdek, zamona ablaqi birikmasi majozan “kun va tun”ni anglatishi ham lugʻatda keltirilgan. Bayt:

Zamona ablaqi yangligʻ xiromi,
Yururda sharq to gʻarb ikki gomi¹. (F.Sh.)

Oq va qora ranglari qadim-qadimdan bir-biriga zid, qarama-qarshi maʼnoli belgi sifatida qaralgan. Juda qadim tarixga ega boʻlgan ertaklarda ham ezgulik timsoli boʻlgan qahramonlar oq rangda, yovuzlik timsoli boʻlgan qahramonlar qora rangda tasvirlangan. Natijada mumtoz adabiyotda bu soʻzlar tazod sanʼatini hosil qilishga xizmat qilgan. Bayt:

Vale bazm yuz boshligʻ oq uy aro,
Oq uy toshi tun mushki birla qaro. (SI, 176-bet)

Oq va qora ranglarini zid qoʻllash zamonaviy adabiyotimizda ham davom etdi. Masalan, Azim Suyun ijodida shu holatni uchratishimiz mumkin:

Oq togʻlarni izladim,
Qora togʻlar duch keldi.
Qora togʻlar bagʻrida
Kezdim, yoronlar
Oq togʻlarga yetguncha...²

Tasviriy sanʼatda grafika yoʻnalishi boʻlib, unda faqat oq va qora ranglardan foydalaniladi. Internet manbalarida: “**Grafika** (yunoncha. graphike, grapho – yozaman, chizaman degan manoni anglatadi) — tasviriy sanʼat turi. Rasm va rasm sanʼatiga asoslangan, lekin oʻz tasvir va ifoda vositalariga ega boʻlgan bosma badiiy asarlar”³, – deya taʼrif berilgan. Shoir Usmon Azimning bir sheʼri “Grafika” deb nomlangan. Ushbu asarda shoir boshdan oxirgacha oq va qora soʻzlaridan foydalanganiki, sarlavha nihoyatda goʻzal tanlanganini koʻrishimiz mumkin:

Koʻzing qaro sening, qoshlaring qaro,
Yuzlaring oq sening, kulishlaring oq.
Qoʻlingdagi taʼna toshlaring qaro,
Menga gʻamgin boqib turishlaring oq⁴.

Xulosa. Ranglarning semantikasini oʻrganish, shuningdek, lingvistik relativizmning qoʻllanilishi boʻyicha qiziqarli masalalarni ham keltirib chiqaradi. Rang tasavvuri va ranglarni tasvirlashdagi farqlar baʼzan individning dunyoqarashi va tilining qanday shakllanganligiga bogʻliq boʻladi. Shunday qilib, rang bildiruvchi leksika tilshunoslikda juda koʻp qatlamli va qiziqarli tadqiqot sohasini tashkil etadi va u orqali biz nafaqat til va madaniyatni, balki insonning oʻzi haqidagi chuqurroq tushunchalarni ham anglash imkoniyatiga ega boʻlamiz.

Iqtiboslar/ References/ Kaynaklar/ Сноски:

1. Maʼrufov, Z. *Oʻzbek tili sifat darajalari* (nomzodlik dissertatsiyasi). Sankt-Peterburg. 1947
2. Abdurahmonov, Gʻ. *Hozirgi oʻzbek tilida sifatlarning substantivatsiyasi (otlashishi)* (nomzodlik dissertatsiyasi). Samarqand. 1950
3. Madrahimov, O. *Hozirgi oʻzbek tilida yangi yasalmish sifatlar* (nomzodlik dissertatsiyasi). Samarqand. 1955
4. Maʼrufov, Z. “Sifat” boʻlimi. *Hozirgi zamon oʻzbek tili*. Toshkent: Fan nashriyoti. 1957

¹ Навоий асарлари луғати. – Тошкент, 1972. – Б. 24.

² <https://www.facebook.com/SozKimyosi/posts/%D0%BE%D2%9B>

³ <https://uz.wikipedia.org/wiki/Grafika>

⁴ <https://tafakkur.net/grafika/usmon-azim.uz>

5. Sodiqova, M. *O'zbek tilida rang-tus bildiruvchi sifatlar* (nomzodlik dissertatsiyasi). Toshkent. 1963
6. Pardayev, Z. *O'zbek tilida sifatarning semantik-uslubiy xususiyatlari* (dissertatsiya). Toshkent.
7. Jumaatova, N. *Hozirgi o'zbek she'riyati va rang bilan bog'liq ramziy obrazlar*.
8. Alaviya, M., Yoqubbekova, M. *O'zbek xalq qo'shiqlarida ranglarning badiiy va timsoliy ma'nosi haqida maqolalar*.
9. Egamov, H. *Ertaklardagi ranglar ramziyatini o'rganish*.
10. Musaqulov, A. *Xalq lirikasi va qo'shiqlaridagi rang ramzlari*.
11. Ro'zieva, M. *O'zbek xalq qo'shiqlarida rang ramziyatining tadqiqi* (dissertatsiya).
12. Mahmud Koshg'ariy. *Devonu lug'otit-turk* (1–3 jild). Toshkent: Sharq nashriyoti. 2006
13. Yusuf Xos Hojib. *Qutadg'u bilig*. Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi NMIU. 2007
14. Zahiriddin Muhammad Bobur. *Boburnoma*. Toshkent: Fan. 2008
15. Haqqul, I. *Yana qora rang talqini haqida maqola*.
16. Habibullayeva, M. *O'zbek adabiyotida oq rang ramziy ma'nosi haqida maqola*.
17. Berlin, B., & Kay, P. *Basic Color Terms: Their Universality and Evolution*. Berkeley: University of California Press. 1969.

**BULLETIN OF THE
INTERNATIONAL JOURNAL
“TURKOLOGICAL
RESEARCH”**

In order to implement programs and projects developed to accelerate the relationship envisaged at the summit of the Organization of Turkic States held in Samarkand, as well as to coordinate and highlight the research work carried out in the field of Turkic studies, the International Journal “Turkological Research” at Samarkand State University named after Sharof Rashidov passed the state registration. The journal is intended to publish the results of scientific research in the field of Turkic languages and dialects, the history of linguistic and literary relations of the Turkic peoples of Central Asia, the socio-cultural field. There are such headings as a young researcher, memory and our anniversaries. Articles written in Uzbek, Turkish, Russian, English and all Turkic languages are accepted.

The scientific journal is based on the decision of the Higher Attestation Commission of the Ministry of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan dated May 8, 2024 and numbered 354/5; It is included in the list of scientific publications that are recommended for candidates to receive the Doctor of Philosophy (PhD) and Doctor of Science (DSc) academic degrees in the fields of history and philology to publish their scientific results due to their theses.

**THE JOURNAL PUBLISHES ARTICLES
IN THE FOLLOWING AREAS:**

- ✓ History of socio-cultural relations of the Turkic peoples;
- ✓ Research of the Turkic World;
- ✓ Dialectology of Turkic languages;
- ✓ Geopolitics of the Turkic World;
- ✓ Folklore Studies;
- ✓ Comparative Linguistics and Literary Studies;
- ✓ Literary Relations and Translation Studies.

CONTACT ADDRESS:

Mailing Address:

140104, University boulevard, 15,
Samarkand, Uzbekistan,

Research Institute of Turkology under
Samarkand State University named after
Sharof Rashidov

Phone:

+998 91 527 68 22

+998 99 596 35 69

+998 97 911 93 81

Telegram ID:

@turkologiya2025

Email:

turkologiya.samdu@gmail.com

Website:

<https://turkologiya.samdu.uz>

REQUIREMENTS FOR ARTICLES:

- The article is presented on 8-10 pages;
- Article structure:
 1. The text of the article should be prepared in Times News Roman font, size 14, left: 3 cm, right: 1.5 cm, top and bottom: 2 cm; in A4 format in 1.15 intervals.
 2. The title of the article, surname, name and patronymic of the author (authors) are indicated in full and written in capital letters.
 3. Position, academic title, place of work (study), region, republic, telephone number, email address and ORCID number of the author (authors) are indicated in full.
 4. The abstract should consist of a brief content and importance of the article, results.
 5. At the beginning of each article, there should be an annotation in 2 other languages (optionally selected from Uzbek, English, Russian and Turkish) in addition to the language in which the article is written.
 6. The abstract should be no more than 120-150 words.
 7. At the bottom of the abstract, 7-10 keywords should be given that illuminate the content of the article.
 8. The article should be prepared in the following form:
 - a) Introduction;
 - b) Main part;
 - c) Results and Discussions;
 - d) Conclusions;
 - e) List of literature (References) – in alphabetical order;
 - f) Citations are given in brackets in the form of the author's surname - date of publication - page (Muminov, 2020: 25);
 - g) Figures, drawings, tables, diagrams are designated in Arabic numerals as "Figure". Signs or pointers are placed under the figure, in the next line, in the middle and highlighted in bold.
- The topic of the scientific article submitted by the author (or co-authors) must correspond to the journal's columns.
- Articles can be submitted in Uzbek, English, Russian, and all other Turkic languages.
- The author(s) are responsible for the scientific validity, reliability and plagiarism of the information and evidence presented in the article;
- Articles will be considered. The journal publishes only articles recommended by experts;
- Articles not requested will not be published and will not be returned to the authors;
- Only 1 article of the author is published in 1 issue of the journal.

“TURKOLOGIK TADQIQOTLAR” XALQARO JURNALINING AXBOROT XATI

Davlatimiz tomonidan olib borilayotgan ijtimoiy-ma’rifiy, ilmfanni rivojlantirishga qaratilgan siyosat, Turkiy Davlatlar Tashkilotining Samarqandda o’tkazilgan sammitida ko’zda tutilgan o’zaro aloqalarni jadallashtirish bo’yicha ishlab chiqilgan dastur va loyihalarni amalga oshirish hamda turkologiya sohasida olib borilayotgan ilmiy-tadqiqot ishlarini muvofiqlashtirish va yoritish maqsadida Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universitetida “Turkologik tadqiqotlar” xalqaro jurnali ta’sis etildi. Jurnal turkiy til va shevalar, Markaziy Osiyo turkiy xalqlari lisoniy va adabiy aloqalari tarixi, ijtimoiy-madaniy sohalarida amalga oshirilayotgan ilmiy-tadqiqot ishlarining natijalarini e’lon qilishga mo’ljallangan. Jurnalda muharrir minbari, tadqiqotlar, ilmiy axborot, taqriz va e’tirof, ilmiy anjuman, yosh tadqiqotchi, xotira, yubilyarlarimiz kabi ruknlar mavjud. O’zbek, turk, rus, ingliz va barcha turkiy tillarda yozilgan maqolalar qabul qilinadi.

Ilmiy jurnal O’zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi OAKning 2024-yil 8-maydagi 354/5-sonli rayosat qarori asosida tarix, filologiya fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro’yxatiga kiritilgan.

JURNAL QUYIDAGI YO’NALISHLARDAGI MAQOLALARNI NASHR QILADI:

- ✓ Turkiy xalqlarning ijtimoiy-madaniy aloqalari tarixi
- ✓ Turk dunyosi tadqiqotlari
- ✓ Turkiy tillar dialektologiya
- ✓ Folklorshunoslik
- ✓ Qiyosiy tilshunoslik va adabiyotshunoslik
- ✓ Adabiy aloqalar va tarjimashunoslik.

MUROJAAT UCHUN MANZIL:

Pochta manzili:

140104, Universitet xiyoboni, 15-uy,
Samarqand, O‘zbekiston,
Sharof Rashidov nomidagi Samarqand
davlat universiteti huzuridagi
Turkologiya ilmiy-tadqiqot instituti

Telefon:

+998 91 527 68 22

+998 99 596 35 69

+998 97 911 93 81

Telegram ID:

@turkologiya2025

Elektron pocha:

turkologiya.samdu@gmail.com

Veb-sayt:

<https://turkologiya.samdu.uz>

MAQOLALARGA QO‘YILADIGAN TALABLAR:

- Maqola 8-10 sahifa hajmida taqdim etiladi;
- Maqolaning tarkibiy tuzilishi:
- 1. Maqola matni Times News Roman shriftida, 14 kattalikda, chap: 3 sm, o‘ng: 1,5 sm, yuqori va quyi: 2 sm; 1,5 intervalda, A4 shaklida tayyorlanishi lozim.
- 2. Maqola sarlavhasi, muallif(lar)ning familiyasi, ismi va otasmi to‘liq holatda katta harflar bilan yozilishi kerak.
- 3. Muallif(lar)ning lavozimi, ilmiy unvoni, ish (o‘qish) joylari, viloyat, Respublika, telefon raqami, elektron pochta manzili va ORCID raqqami to‘liq keltirilishi kerak.
- 4. Annotatsiya, maqolaning qisqacha mazmun va ahamiyati, natijalardan iborat bo‘lishi lozim.
- 5. Har bir maqola boshida maqola yozilgan tildan tashqari yana 2 tilda (o‘zbek, ingliz, rus va turk tillaridan ixtiyoriy ravishda tanlanadi) annotatsiya bo‘lishi lozim.
- 6. Annotatsiya 120-150 so‘zdan ko‘p bo‘lmagan shaklda bo‘lishi kerak.
- 7. Annotatsiyaning pastki qismida maqola mazmunini yorituvchi 7-10 ta tayanch so‘zlar keltirilishi kerak.
- 8. Maqola quyidagi shaklda tayyorlanishi kerak:
 - a) Kirish (Introduction);
 - b) Asosiy qism (Main part);
 - c) Natijalar va muhokama (Results and Discussions);
 - d) Xulosalar (Conclusions);
 - e) Adabiyotlar (References) – alifbo tartibida keltiriladi;
 - f) Havola(snokalar)lar qavsda muallif familiyasi – nashr sanasi – sahifasi (Mo‘minov, 2020: 25) shaklida keltiriladi;
 - g) Rasm, chizma, jadval, diagrammalar «Rasm» deb arab raqamlari bilan qayd etiladi. Belgi yoki ishoralar – rasm ostida, keyingi qatorda, o‘rtada joylashtiriladi va qoraytirilgan shrift bilan belgilanadi.
- Muallif (yoki hammualliflar) tomonidan taqdim etilayotgan ilmiy maqola mavzusi jurnal ruknlariga mos kelishi shart.
- Maqolalar o‘zbek, ingliz, rus va barcha turkiy tillarda taqdim etilishi mumkin.
- Maqolada keltirilgan ma’lumot va dalillarning ilmiy asoslanganligi, ishonchli va ko‘chirmachilik holatlari uchun muallif(lar) mas’uldir;
- Maqolalar ekspertiza qilinadi. Ekspertlar tomonidan tavsiya etilgan maqolalargina jurnalda chop etiladi;
- Tavsiya etilmagan maqolalar chop etilmaydi va mualliflarga qaytarilmaydi;
- Jurnalning 1 ta sonida muallifning faqat 1 ta maqolasi chop etiladi.

**БЮЛЛЕТЕНЬ
МЕЖДУНАРОДНОГО ЖУРНАЛА
"ТУРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ"**

В целях реализации программ и проектов, разработанных для ускорения взаимоотношений, предусмотренных на состоявшемся в Самарканде саммите Организации Тюркских Государств, а также координации и освещения научно-исследовательской работы, проводимой в области тюркологии, Международный журнал, Самаркандского государственного университета имени Шарофа Рашидова, «Тюркологические исследования» прошел государственную регистрацию. Журнал предназначен для публикации результатов научно-исследовательских работ в области тюркских языков и диалектов, истории языковых и литературных связей тюркских народов Средней Азии, социокультурной области. Есть такие рубрики, как молодой исследователь, память и наши юбилеи. Принимаются статьи, написанные на узбекском, турецком, русском, английском и всех тюркских языках.

Научный журнал на основании решения Высшей аттестационной комиссии (ВАК) Министерства высшего образования, науки и инноваций Республики Узбекистан от 8 мая 2024 года под номером 354/5; Он включен в перечень научных изданий, рекомендуемых кандидатам на получение ученых степеней доктора философии (PhD) и доктора наук (DSc) в области истории и филологии для публикации своих научных результатов по своим диссертациям.

**В ЖУРНАЛЕ ПУБЛИКУЮТСЯ
СТАТЬИ ПО СЛЕДУЮЩИМ
НАПРАВЛЕНИЯМ:**

- ✓ История социально-культурных отношений тюркских народов;
- ✓ Исследования тюркского мира;
- ✓ Диалектология тюркских языков;
- ✓ Геополитика тюркского мира;
- ✓ Изучение фольклора;
- ✓ Сравнительное языкознание и литературоведение;
- ✓ Литературные отношения и переводоведение.

КОНТАКТНЫЙ АДРЕС:

Почтовый адрес:

140104, Университетский бульвар,
15, город Самарканд, Узбекистан,
Научно-исследовательский
институт Тюркологии при
Самаркандском Государственном
Университете имени Шарофа
Рашидова

Телефон:

+998 91 527 68 22

+998 99 596 35 69

+998 97 911 93 81

Telegram ID:

@turkologiya2025

Электронная почта:

turkologiya.samdu@gmail.com

Веб-сайт:

<https://turkologiya.samdu.uz>

ТРЕБОВАНИЯ К СТАТЬЯМ:

- К публикации принимаются статьи объемом 8-10 страниц;
- Структура статьи:
 1. Текст статьи должен быть выполнен шрифтом Times News Roman, размером 14 пунктов, слева: 3 см, справа: 1,5 см, сверху и снизу: 2 см; с межстрочным интервалом 1,15, формат листа A4.
 2. Название статьи, фамилия, имя и отчество автора(ов) должны быть написаны заглавными буквами в полном регистре.
 3. Должность, ученое звание, места работы(учебы), регион, Республика, номер телефона, адрес электронной почты и ORCID-номер автора(ов) должны быть указаны полностью.
 4. Аннотация должна состоять из краткого содержания и важности статьи, результатов.
 5. В начале каждой статьи, помимо языка, на котором написана статья, должна быть аннотация на 2-х других языках (на выбор – узбекский, английский, русский и турецкий).
 6. Аннотация должна содержать не более 120-150 слов.
 7. Внизу аннотации должно быть 7-10 ключевых слов, освещающих содержание статьи.
 8. Статья должна быть подготовлена в виде:
 - a) Вступление (Introduction);
 - b) Основная часть (Main part);
 - c) Результаты и обсуждение (Results and Discussions);
 - d) Выводы (Conclusions);
 - e) Литература (References) – в алфавитном порядке
 - f) Ссылка(сноски) приводится в скобках в виде фамилии автора – дата публикации – страница (Муминов, 2020: 25);
 - g) Рисунки, чертежи, таблицы, схемы нумеруются арабскими цифрами и обозначаются как «Рисунок». Знаки или указатели размещают под рисунком, в следующей строке, посередине и выделяют жирным шрифтом.
- Тема научной статьи, представленной автором (или соавторами), должна соответствовать рубрикам журнала.
- Статьи могут быть представлены на узбекском, английском, русском и всех других тюркских языках.
- Автор(ы) несут ответственность за научную обоснованность, достоверность и плагиат информации и доказательств, представленных в статье;
- Статьи рецензируются. В журнале публикуются только статьи, рекомендованные экспертами;
- Нерекондованные статьи не публикуются и не возвращаются авторам;

“TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI” DERGİSİNİN BÜLTENİ

Özbekistan Cumhuriyeti devletinin sosyal-eğitimsel ve bilimsel gelişme politikasının başarılı şekilde uygulanmasına yardımcı olmak amacıyla, Semerkant'ta düzenlenen Türk Devletleri Teşkilatının zirvesinde öngörülen karşılıklı ilişkilerin hızlandırılması için geliştirilen program ve projeleri uygulamak, bilimsel çalışmaları koordine etmek, Türkoloji alanında yürütülen araştırma çalışmaları Şeraf Reşidov adına Semerkant Devlet Üniversitesi, Uluslararası “Türkoloji Araştırmaları” dergisini tescil etmiştir. Dergi, Türk dili ve lehçeleri, Orta Asya Türk topluluklarının dil ve edebiyat ilişkileri tarihi, sosyo-kültürel alanlardaki bilimsel ve araştırma çalışmalarının sonuçlarını yayınlamayı amaçlamaktadır. Dergimizde editör kürsüsü, araştırma, bilim dünyasından, inceleme ve tanıma, bilimsel konferans, genç araştırmacı, hatıra, yıldönümleri gibi sütunlar yer almaktadır. Özbekçe, Türkçe, Rusça, İngilizce ve tüm Türk lehçelerinde yazılmış makaleler kabul edilmektedir.

Bilimsel dergi, Özbekistan Cumhuriyeti Yükseköğrenim, Bilim ve İnovasyon Bakanlığı'na bağlı Yüksek Kabul Komisyonu'nun 8 Mayıs 2024 tarihli ve 354/5 sayılı kararına esasen; tarih, filoloji alanlarında Felsefe Doktoru (Doktora) ve Bilim Doktoru (DSc) akademik derecesini almaya aday kişilerin tezleri dolayısıyla bilimsel sonuçlarını yayınlaması tavsiye edilen ilmî yayınlar listesine dâhil edilmiştir.

DERGİ AŞAĞIDAKİ ALANLARDA MAKALELER YAYINLAMAKTADIR:

- ✓ Türk Dünyasındaki sosyo-kültürel ilişkilerin tarihi;
- ✓ Türk Dünyası araştırmaları;
- ✓ Türk Lehçeleri diyalektolojisi;
- ✓ Türk Dünyasının jeopolitiği;
- ✓ Folklor çalışmaları;
- ✓ Karşılaştırmalı dilbilim ve edebiyat çalışmaları;
- ✓ Edebi ilişkiler ve çeviri çalışmaları.

İLETİŞİM ADRESİ:

Posta adresi:

140104, Üniversite Bulvarı, 15,
Semerkant şehri, Özbekistan, Şeraf
Reşidov adına Semerkant Devlet
Üniversitesine bağlı Türkoloji
Araştırmaları Enstitüsü

Telefon:

+998 99 582 93 81

+998 97 911 93 81

Telegram ID:

@turkologiya2025

E-posta:

turkologiya.samdu@gmail.com

İnternet sitesi:

<https://turkologiya.samdu.uz>

MAKALE YAZIM KURALLARI:

- Makale 8-10 sayfada sunulur;
- Makale'nin yapısı:
 1. Makale metni Times New Roman yazı tipinde, 14 punto büyüklükte, sol kenarından 3 cm'lik, sağ kenarından 1,5 cm'lik, üst ve alt kenarından 2 cm'lik boşluk bırakılarak, tek sütun olarak, 1,15 satır aralığında, A4 boyutunda hazırlanmalıdır.
 2. Makalenin başlığı, yazar(lar)ın soyadı, adı ve baba adı tam olarak büyük harflerle yazılmalıdır.
 3. Yazar(lar)ın pozisyonu, akademik ünvanı, çalıştığı (öğrendiği) yer, bölgesi, cumhuriyeti, telefon numarası, e-posta adresi ve ORCID numarası eksiksiz olarak verilmeli.
 4. Özet, makalenin amacını, önemli bulgularını ve sonuçlarını içermelidir.
 5. Her makalenin başında, makalenin yazıldığı dilin yanı sıra 2 dilde de (isteğe bağlı olarak Özbekçe, İngilizce, Rusça ve Türkçe arasından seçilecek) açıklama bulunmalıdır.
 6. Özet, 120-150 sözcüğü geçmeyecek şekilde yazılmalıdır.
 7. Özeti alt kısmında makalenin içeriğini tanımlayacak en az 7, en fazla 10 anahtar kelimeye yer verilmelidir.
 8. Makale, aşağıdaki formatta hazırlanmalıdır:
 - a) Giriş (Introduction);
 - b) Ana bölüm (Main part);
 - c) Sonuçlar ve tartışma (Results and Discussions);
 - d) Sonuçlar (Conclusions);
 - e) Kaynakça (References) alfabetik olarak sıralanmalıdır;
 - f) Bağlantılar (dipnotlar) yazarın soyadı - yayın tarihi - sayfa şeklinde parantez içinde verilecektir (Muminov, 2020: 25);
 - g) Resim, çizim, tablo, diyagramlar "Resim" olarak Arap rakamları ile kaydedilir. İşaretler resmin altına, bir sonraki satıra, ortaya yerleştirilir ve koyu yazılır.
- Yazarın (veya ortak yazarların) sunduğu bilimsel makalenin konusu dergi sütunlarıyla örtüşmelidir.
- Makaleler Özbekçe, İngilizce, Rusça ve tüm Türk dillerinde gönderilebilir.
- Makalede sunulan bilgi ve kanıtların bilimsel dayanağı, güvenilirliği ve intihalinden yazar(lar) sorumludur.
- Makaleler hakemli olacaktır. Dergide sadece uzmanlar tarafından tavsiye edilen makaleler yayımlanır.
- Talep edilmeyen yazılar yayınlanmayacak ve yazarlarına iade edilmeyecektir.
- Derginin 1 sayısında yazarın sadece 1 makalesi yer alacaktır.

TURKOLOGIK TADQIQOTLAR

XALQARO ILMIY JURNALI

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL OF “TURKOLOGICAL
RESEARCH”**

**ULUSLARARASI “TÜRKOLÖJİ ARAŞTIRMALARI” BİLİMSEL
DERGİSİ**

**МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ”**

Muharrir:

Musahhih va texnik muharrir:

Norxo‘ja Choriyev

Rahmatulloh Shokirov

2025-yil 23-iyunda tahririy-nashriyot bo‘limiga qabul qilindi.

2025-yil 27-iyunda original-maketdan bosishga ruxsat etildi.

Qog‘oz bichimi 60x84.1/16. «Times New Roman» garniturası.

Offset qog‘ozı. Shartlı bosma tabog‘ı –12.5.

Adadı 15 nusxa. Buyurtma № 318

SamDU tahririy-nashriyot bo‘limi bosmaxonasida chop etildi.

140104, Samarqand sh., Universitet xiyoboni, 15.

ISSN 2992-9229

9 772992 922004